

Ögonläkare frántas sin legitimation efter anmälan från tolv kolleger

En ögonläkare frántas sin legitimation efter felbehandlingar av ett stort antal patienter. I grunden finns en anmälan från tolv av hans kolleger. (HSAN 1153/03)

II Dessa anmälde ögonläkaren till Socialstyrelsen, som i sin tur anmälde honom vidare till Ansvarsnämnden.

Till stöd för anmälan återopade Socialstyrelsen anmälan från de tolv ögonläkarna, journaler för 90 patienter, utlåtan- de från vetenskapliga rådet professor Albert Alm samt utdrag ur Ansvarsnämndens och Socialstyrelsens egna register.

Där framgår bland annat att ögonläkaren redan för sju år sedan på lösa grunder föreslog två patienter att de skulle genomgå en operation som med veder- tagna inidikationer inte bör utföras.

Året därpå öppnade han egen praktik. Under de närmaste åren anmäldes han av flera patienter och tilldelades fyra var- ningar av Ansvarsnämnden.

På våren 2001 anmälde de tolv kolle-

gerna honom. Deras bedömning var att verksamheten hade stora brister i form av felaktig diagnostik, felaktigt val av behandling, fel utförd behandling, samt psykologiskt lidande för patienterna.

De anmälade läkarna hade fått sina uppgifter från patienter som tidigare be- sökt ögonläkaren. I många fall kunde de konstatera att han felaktigt hade dia- gnostiserat glaukom och ibland även ka- tarakt och makuladegenration.

Anmälnarna påpekade att ett stort an- tal patienter som fått diagnosen glaukom med öppen kammavinkel hade behand- lats med YAG-laser-iridotomier. Be- handlingen är indicerad vid galukom med trång kammavinkel men har ingen effekt vid öppen kammavinkel.

Ledde till ögonskador

Behandlingen hade utförts med alltför hög laserenergi, vilket lett till skador på ögat och ökad risk för katarakt.

Patienterna hade också oroats i onö- dan av att felaktigt ha fått diagnosen

glaukom, som ibland leder till blindhet, menade anmälnarna.

Efter att ha granskat de 90 journaler- na konstaterade Albert Alm att ögonlä- karens behandling i dessa fall helt stred mot vetenskap och beprövad erfarenhet.

Socialstyrelsen delade bedömningen och konstaterade att patienterna hade ut- satts för allvarlig skada.

Ansvarsnämnden läste Socialstyrel- sens utredning och bad ögonläkaren att yttra sig, vilket han dock inte gjorde.

II Bedömning och beslut

Ansvarsnämnden påpekar att den i flera tidigare ärenden har funnit att ögonläka- ren behandlat patienter under den felak- tiga diagnosen glaukom.

Nämnden delar Socialstyrelsens be- dömningar. Ögonläkaren har genom fel- aktig diagnostik och behandling av ett stort antal patienter varit grovt oskicklig vid sin yrkesutövning. Han har visat sig uppenbart olämplig som läkare och hans legitimation återkallas. •

Missbruk, sjukdom och brott orsaker till delegitimering

Delegitimering är en ovanlig åtgärd då det gäller läkare. När det ändå inträffar är orsaken att läka- ren missbrukar droger, är sjuk, har begått brott eller visat grov oskicklighet.

II Disciplinpåföljderna, med syfte att vara preventiva individuellt och allmänt, är varning och erinran. Under 2002 fick 209 läkare en sådan påföljd.

Behörighetsinskränkningarna, som är tänkta att skydda patienterna, gäller delegitimering och provotid. I fjol miste åtta läkare sin legitimation, någon fick tillbaka sin, medan tre fick provotid. Dessutom begränsades forskrivnings- rätten för narkotika i sju fall.

Även i år kommer siffrorna för behö- righetsinskränkningar för läkare att lig- ga lågt.

Avslag på ansökan om ny legitimation

Nyligen har två läkare som tidigare mist sina legitimationer efter allvarliga brott fått avslag på sina ansökningar om nya legitimationer. Här tar vi kort upp ett av dessa fall.

En manlig läkare dömdes för några år sedan till sex månaders fängelse för sex- uellt utnyttjande och sexuellt ofredande av flera kvinnliga patienter.

På begäran av Socialstyrelsen åter- kallade Ansvarsnämnden läkarens legi- timation i juni 2000. Orsaken var att denne hade undergrävt den tillit allmän- heten har rätt att hysa till en legitimerad yrkesutövare och därigenom visat sig uppenbart olämplig att utöva läkaryrket.

Läkaren ansökte i fjol höst om ny legi- timation. Han menade att det hade för- flutit lång tid sedan händelserna som han hade fällt för.

Under tiden hade han avtjänat straffet och undergått viss vård varför risken för framtida återupprepande var undanröjd, hävdade läkaren bland annat.

Minimitiden är några år

Ansvarsnämnden tog in yttrande från Socialstyrelsen, som bland annat fram- höll att läkarens brott var sådana att de i särskilt hög grad undergrävt det förtro- ende som allmänheten har rätt att hysa för en legitimerad yrkesutövare. Särskilt försvårande var att brottet utförts av en läkare och riktats mot patienter. Social- styrelsen avstyrkte ny legitimation.

Ansvarsnämnden konstaterar att lä- karen genom sina brott allvarligt åsido- satt grundläggande etiska och rättsliga regler, vilket i högsta grad undergrävt förtroendet för honom som läkare.

Så länge som de tidigare grunderna

för att återkalla legitimationen finns kvar kan en ny legitimation inte komma ifråga.

Hur lång tid som ska förflyta innan en ny legitimation kan utfärdas finns inte reglerat, men i praktiken får man som regel räkna med en minimitid på några år, menar Ansvarsnämnden.

Måste kunna känna sig säkra

Om det varit sjukdom eller missbruk som lett till återkallelsen kan en ny legi- timation utfärdas först sedan läkaren vi- sat att hon inte längre är sjuk eller bero- ende. Om återkallelsen beror på brott måste bedömningen påverkas av om brottet begåtts i arbetet och dessutom av bland annat kränkningarnas karaktär.

Det är inte tillräckligt att det gått nå- gra år sedan läkaren blev av med legitima- tionen för att han ska få en ny. Han måste dessutom visa att han för framtiden kan betros med läkarlegitimation och att patienterna kan känna sig säkra på att de inte blir utsatta för övergrepp, säger An- svarsnämnden.

Men den aktuella läkaren har inte på något sätt dokumenterat något som stö- der att han bland annat inte kommer att återfalla i liknande brottslighet, konsta- terar Ansvarsnämnden. Ansökan om ny legitimation avslås. •